

PATVIRTINTA
Jonavos lopšelio – darželio „Sulutė“
direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 30 d
įsakymu Nr. 1V-108

VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO JONAVOS LOPŠELYJE-DARŽELYJE „SAULUTĖ“ TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Jonavos vaikų lopšelio-darželio „Sulutė“ (toliau – darželis) vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintu 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V- 964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktualia redakcija).

2. Vaikų maitinimo organizavimo darželyje tvarkos aprašas nustato vaikų maitinimo organizavimo tvarką, finansavimo sąlygas ir atlyginimų už maitinimo paslaugas apskaičiavimo tvarką.

3. **Šio Aprašo tikslas** – sudaryti sąlygas sveikatai palankiai vaikų mitybai, užtikrinti geriausią maisto saugą ir kokybę, patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologinius poreikius, ugdyti sveikos mitybos įgūdžius.

II. VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

4. Darželyje organizuojama:

5. Maitinimas organizuojamas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais vaikų maitinimą, maisto gaminimą, patalpų ir įrangos priežiūrą, higienos normas, sveikatos bei saugos taisyklėmis.

6. Maisto produktų pirkimas organizuojamas vadovaujantis lopšelio-darželio supaprastintomis viešųjų pirkimų tvarkos aprašu ir Viešųjų pirkimų įstatymu.

7. vaikų maitinimo paslaugos, už kurias sumoka tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai) pagal Savivaldybės tarybos nustatytą įkainį; (Jonavos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. spalio 13 d. sprendimas Nr. 1TS-264 „Dėl atlyginimo dydžio už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą nustatymo, mokėjimo ir lėšų panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“), 2017 m. liepos 27 d. Nr. 1TS-189 „Dėl Jonavos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. spalio 13 d. sprendimo Nr. 1TS-264 „Dėl atlyginimo dydžio už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą nustatyto ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ dalinio pakeitimo.

8. Nemokamas maitinimas priešmokyklinio ugdymo programos mokiniams, skiriamas LR įstatymu nustatyta tvarka ar/ir Savivaldybės tarybos nustatyta mokinių nemokamo maitinimo organizavimo tvarka ir įstaigos nustatyta tvarka

8.1. Nemokamą maitinimą priešmokyklinio ugdymo vaikai gauna nuo tada, kai gaunamas Jonavos rajono savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus sprendimas. Nemokamas maitinimas teikiamas tik mokslo metais nuo rugsėjo 1 d. iki gegužės 31 d. ir neteikiamas įvairių atostogų metu.

8.2. už nemokamą maitinimo apskaitą atsakingas įstaigos dietistas-sveikatos priežiūros specialistas.

9. Maistas gaminamas, darželyje įrengtose, teisės aktų reikalavimus atitinkančiose patalpose (virtuvėje).

10. Gaminant ir patiekiant maistą, draudžiama naudoti susidėvėjusius, įskilusius, apdaužytus kraštais indus bei aliumininis įrankius ir indus.

11. Vaikai maitinami ugdomų grupių patalpose, pagal patvirtintus valgiaraščius, laikantis nustatytų maisto saugos ir maisto tvarkymo reikalavimų, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui pavalgyti prie švaraus stalo.

12. Vaikams sudarytos higieniškos sąlygos grupėse atsigerti geriamojo vandens naudojant grupėse esančius indus.

13. Vykdant ES programas „Pienas vaikams“ ir „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“ vaikams papildomai duodami pieno produktai ir vaisiai priešpiečių metu arba po pavakarių.

14. Lopšelyje-darželyje maistas gaminamas atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, sveikos mitybos principus ir taisykles. Patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai:

14.1. patiekiamas maistas turi būti gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną;

14.2. patiekiamas maistas turi būti kokybiškas, įvairus, atitikti saugos reikalavimus;

14.3. gaminant maistą neturi būti naudojami prieskonių mišiniai, naudojama kuo mažiau druskos ir cukraus;

14.4. kiekvieną dieną turi būti patiekta šviežių vaisių bei daržovių;

15. Vaikų **maitinimui draudžiamos** tiekti šios maisto produktų grupės: bet kokie traškučiai; riebaluose virti, skrudinti ar spraginti gaminiai; saldainiai, šokoladas ir jo gaminiai; konditerijos gaminiai su glaistu, šokoladu ar kremu; sūrūs gaminiai; gazuoti gėrimai; energetiniai gėrimai; kisieliai, sultinių ar padažų koncentratai, rūkyti gaminiai; konservuoti mėsos ar žuvies gaminiai; maisto papildai, subproduktai; maistas pagamintas iš genetiškai modifikuotų organizmų arba maistas į kurio sudėtį įeina GMO; kiti produktai, neatitinkantys nustatytų kokybės reikalavimų.

16. Vaikams **rekomenduojama** naudoti šiuos maisto produktus: daržovės, vaisiai, grūdiniai ir ankštiniai produktai; pienas ir pieno produktai; liesos mėsos produktai; žuvis ir jos produktai; paukštiena; kiaušiniai; aliejus; geriamas vanduo; natūralus negazuotas mineralinis vanduo.

17. Maisto produktus rekomenduojama naudoti užaugintus ar pagamintus Lietuvoje, iš ekologinių ūkių ar išskirtinės kokybės produktų gamintojų.

18. Tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai), pateikdami prašymą direktoriui, turi teisę pasirinkti maitinimų skaičių (ne daugiau kaip 3 maitinimai, neatsisakant pietų) per dieną, savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Apie planuojamus kito mėnesio maitinimų skaičiaus pakeitimus tėvai privalo informuoti grupės auklėtoją iki einamojo mėnesio priešpaskutinės darbo dienos. Vaikams, nevalgantiems pusryčių ir (ar) vakarienės, neleidžiama atsinešti iš namų užkandžių ir gėrimų.

19. Suderintas ir patvirtintas savaitinis valgiaraštis su žyma ir nurodytu veterinarijos tarnybos numeriu (skambinti maisto organizavimo klausimais) skelbiamas grupių vaikų priėmimo-nusirengimo patalpoje.

20. Už Aprašo 19 punkte išvardintos informacijos skelbimą atsakingas darželio dietistas-sveikatos priežiūros specialistas

21. Darbuotojai, kurių veikla susijusi su maisto produktų tvarkymu, išdavimu ir sandėliavimu, maisto gaminimu, prieš pradėdami dirbti ir vėliau kiekvienais metais turi pasitikrinti sveikatą Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

22. Darbuotojai, kurių veikla susijusi su maisto produktų tvarkymu, išdavimu ir sandėliavimu, maisto gaminimu, prieš pradėdami dirbti ir vėliau kas dveji metai išklauso higienos įgūdžių mokymus ir turi turėti teisės aktų nustatyta tvarka galiojančią žinių atestavimo pažymėjimą

23. Periodiškai (mažiausiai vieną kartą per metus) atliekamas vidinis maisto tvarkymo auditas savikontrolės sistemos vykdymo užtikrinimui.

III. VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS.

24. Darželyje vaikų maitinimų skaičius priklauso nuo jų buvimo įstaigoje trukmės. Vaikai maitinami ne rečiau nei kas 4 vai.

25. Pedagogai veda vaikų lankomumo apskaitą, kurioje nurodo bendrą lankančių vaikų skaičių ir pasirenkamų vaikų maitinimų skaičių, kasdien pildo vaikų lankomumo dienyną, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 33.

26. Vaikams, turintiems sveikatos sutrikimų, organizuojamas pritaikytas maitinimas pagal atskirą valgiaraštį, kuris sudaromas atsižvelgiant į pateiktas gydytojo rekomendacijas raštu (Forma Nr.027-1/a) ir į pateiktą tėvų (kiti teisėtų vaiko atstovų) prašymą.

IV. VAIKŲ MAITINIMO VALGIARAŠČIO SUDARYMO REIKALAVIMAI

27. Dietistas-sveikatos priežiūros specialistas kiekvieną dieną 9.00 val. - 9.30 val. iš pedagogų surenka informaciją apie lankančių vaikų ir tą dieną valgančių darbuotojų skaičių, pasirenkamų maitinimų skaičių ir sudaro dienos valgiaraštį:

27.1. Valgiaraštis pildomas elektroniniu būdu pagal Jonavos rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų centralizuotos buhalterijos apskaitos skyriaus pateiktą formą, dienos vaikų, darbuotojų skaičių dauginant iš nustatytos produktų normos pagal amžiaus grupes gramais, bendrą kiekį paverčiant kilogramais.

27.2. Nukrypimai nuo normų, kurie atsiranda nesant galimybės produkto išlaikyti iki sekančio maitinimo, pvz.: atidarius pakuotę, taip pat dėl besibaigiančio galiojimo termino nurodomi išlyginimo stulpelyje +/- gramais, arba atiduodamas sekančią dieną kartu su tos pačios grupės maisto produktu.

27.3. Per dieną sumaitinto produkto galutinis svoris nurodomas trimis skaičiais po kablelio. Produktai pirkimo sąskaitose žymimi nomenklatūriniais numeriais, kurie atitinkamai nurodyti ir valgiaraštyje.

28. Užpildytas valgiaraštis teikiamas tvirtinti direktoriui ir atiduodamas maisto produktų sandėlininkui.

29. Pusryčiams skirtos porcijos ruošiamos, atsižvelgiant į vakarykštės dienos lankusių vaikų skaičių (kurie vaikai valgo pusryčius).

30. Pietų ir vakarienės valgiaraštyje nurodyti produktų kiekiai virėjui atiduodami einamąją dieną.

31. Vykdamas ES programas „Pienas vaikams“ ir „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“, vaikams pietų metu papildomai duodami vaisiai, po pusryčių vaikams duodami pieno

produktai (pienas, jogurtas, varškės sūreliai, vaisiai). Šių programų maisto produktai į valgiaraščius neįtraukiami.

32. Sandėlininkas užsako maisto produktus iš tiekėjų pagal pirkimo-pardavimo sutartyje nurodytą asortimentą. Kasdien vykdo tikslią maisto produktų išlaidų ir įplaukų registraciją „Medžiagų sandėlio apskaitos knygoje“, užrašius maisto produktų kodus ir perskaičius kiekinės vertes. Dokumentai (sąskaitos - faktūros) pateikiami direktoriui pasirašyti. Pasirašyti dokumentai pateikiami Jonavos rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų centralizuotos buhalterijos apskaitos skyriaus specialistei atsakingai už l/d „Saulutė“.

33. Sandėlininkas priima tik kokybiškus, realizacijos laiką ir pirkimo pardavimo sutartyje nurodytus reikalavimus atitinkančius produktus.

34. Tiekėjui pristatius produktus neatitinkančius kokybės, higienos ar kitų pirkimo-pardavimo sutartyje numatytų sąlygų, sandėlininkas pildo prekių gražinimo aktą (Aprašo priedas Nr.2), gražina prekes tiekėjui ir informuoja darželio dietistą-sveikatos priežiūros specialistą.

34.1. Prekių gražinimo aktas pildomas dviem egzemplioriais, vienas egz. gražinamas tiekėjui, kitas registruojamas prekių gražinimo aktų registre (Aprašo priedas Nr.3). Prekių gražinimo aktus registruoja dietistas-sveikatos priežiūros specialistas.

35. Dietistas-sveikatos priežiūros specialistas rengia papildomą valgiaraštį (Aprašo priedas Nr.1) keičiant tos pačios energetinės vertės patiekalais iš perspektyvinio valgiaraščio ir suderinimui pateikia darželio direktoriui. Pakeistas valgiaraštis galioja vieną dieną.

36. virėjas: priima maisto produktus iš sandėlininko, analizuoja gaminio receptūros ir gamybos technologijos aprašymo korteles ir susipažįsta su patiekalų ruošimo technologija, pasveria porcijas vienam vaikui ir išduoda į grupes atitinkamai pagal grupėse esančių vaikų skaičių.

37. Auklėtojos padėjėjas atneša maistą iš virtuvės į grupes.

38. Auklėtojas, padedamas auklėtojos padėjėjo, išdalina maistą vaikams. Esant būtinumui, auklėtojas ir auklėtojo padėjėjas padeda vaikui pavalgyti.

39. Auklėtojos padėjėjas, po vaikų maitinimo, sutvarko patalpas, išplauna indus. Po kiekvieno maitinimo atliekos išnešamos iš grupės patalpų

40. Dietistas-sveikatos priežiūros specialistas, atsižvelgdamas į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, sveikos mitybos principus ir taisykles sudaro 15 dienų vaikų maitinimo valgiaraščius 1-3 ir 4-7 m. amžiaus vaikams. Rengia patiekalų receptūras ir gamybos technologinius aprašymus.

41. Vaikų maitinimo valgiaraščiuose nurodomi pusryčiams, pietums, vakarienei patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (g), maistinė (baltymai, riebalai, angliavandeniai (g)) ir energinė vertė (kcal), taip pat dienos vidutinė maistinė, energinė vertė ir kaina eurais. Valgiaraščių paros energinė ir maistinė vertė gali nukrypti nuo normos iki dešimt procentų, o 15 dienų – iki penkių procentų.

42. Vadovaujantis LR Sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 19 d. įsakymų Nr. V-640 „Dėl rekomenduojamų maisto produktų atšildymo, pirminio ir šiluminio apdorojimo nuostolių sąrašo patvirtinimo“ valgiaraščiuose nurodytų patiekalų receptūrose ir gamybos technologiniuose aprašymuose nurodomi naudojami maisto produktai, jų sudėtis, bruto ir neto kiekiai (g), gamybos būdas (virimas vandenyje ar garuose, kepimas ir pan.) ir trukmė.

43. Dietistas-sveikatos priežiūros specialistas 15 dienų naujai sudarytus valgiaraščius pateikia derinti Jonavos Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai.

44. Valgiaraščių vertinimo rezultatai surašomi „Valgiaraščio vertinimo pažymoje“.

45. Kiekvienas suderintų valgiaraščių lapas pažymimas Jonavos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos žyma, lapai sunumeruojami.

V. ATLYGINIMO UŽ MAITINIMO PASLAUGAS APSKAIČIAVIMAS

46. Išlaidas už maitinimo paslaugas sumoka tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai) pagal Savivaldybės tarybos nustatytą įkainį.

47. Atlyginimas už maitinimo paslaugas yra mokamas už kiekvieną lankytą arba nelankytą ir nepateisintą dieną.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Lopšelyje-darželyje „Saulutė“ už vaikų maitinimo organizavimą įstaigoje atsako dietistas-sveikatos priežiūros specialistas.

49. Sandėlininkas atsakinga už produktų priėmimą, išdavimą, atitikimą, realizacijos terminus, dokumentus.

50. Direktoriaus įsakymu patvirtinta komisija vieną kartą metuose atlieka maisto skyriaus auditą.

**JONAVOS VAIKŲ LOPŠELIO – DARŽELIO „SAULUTĖ“
PAPILDOMAS VALGIARAŠTIS
ESANT PRODUKTŲ GRAŽINIMUI TIEKĖJUI**

_____ (data)

_____ (prekių gražinimo akto numeris)

20 ____ m. _____ mėn. ____ d. nustatytas prekės (ių)

_____ (prekės(ių) pavadinimas)

tiekiamas tiekėjo _____ pagal pirkimo-pardavimo sutartį

_____ (tiekėjo pavadinimas)

neatitikimas _____

_____ (sutarties data, numeris)

_____ todėl valgiaraštis keičiamas į tokios sudėties poziciją:

Keitimas galioja 1 (vieną) dieną.

Rengė:

Dietistas-sveikatos

Priežiūros specialistas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė, data)

SUDERINO:

Direktorius

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė, data)

PREKIŲ GRAŽINIMO AKTAS NR. 1AK-_____

(data)

Pirkėjas (užsakovas):

Pardavėjas (tiekėjas):

Jonavos vaikų l/d „Saulutė“

Įm.k. 190312011

(pardavėjo pavadinimas)

Kosmonautų 13, Jonava

(pirkimo-pardavimo sutarties numeris)

Prekių (produktų) gražinimo priežastis _____

Gražinamos prekės (produkto) PVM sąskaitos faktūros (arba kvito) Nr. _____

Gražinamos prekės (produkto) PVM sąskaitos faktūros (arba kvito) data _____

Gražinamos prekės (produkto) kiekis (kg, g, vnt.) _____

Gražinamos prekės (produkto) pinigų suma _____

Prekes gražinau _____

(pareigos, vardas, pavardė)

Gražinamas prekes priėmiau _____

(pareigos, vardas, pavardė)

MAISTO PRODUKTŲ, TIEKIAMŲ VAIKAMS MAITINTI, KOKYBĖS REIKALAVIMAI

1. Švieži vaisiai ir daržovės turi atitikti tiekiamų rinkai šviežių vaisių ir daržovių prekybos standartus, nustatytus 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės (OL 2011 L 157, p. 1).
2. Bulvės turi atitikti maistinių bulvių I klasės kokybės reikalavimus, nustatytus Maistinių bulvių kokybės reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. 193 „Dėl Maistinių bulvių kokybės reikalavimų patvirtinimo“.
3. Mėsos gaminiai turi atitikti Mėsos gaminių techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-78 „Dėl Mėsos gaminių techninio reglamento patvirtinimo ir žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 3D-560 pripažinimo netekusiu galios“, nustatytus aukščiausios rūšies mėsos gaminių kokybės reikalavimus.
4. Alyvuogių aliejus turi atitikti 2012 m. sausio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 29/2012 dėl prekybos alyvuogių aliejumi standartų (OL 2012 L 12, p.14) nustatytus standartus.
5. Žuvininkystės produktai turi atitikti sveikumo standartus, išdėstyti 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL 2004 m. specialusis leidimas, 3 skyrius, 45 tomas, p. 14), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012 m. sausio 11 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 16/2012 (OL 2012 L 8, p. 29).
6. Rauginti pieno gaminiai turi atitikti Raugintų pieno gaminių kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 3D-335 „Dėl Raugintų pieno gaminių kokybės reikalavimų patvirtinimo bei kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.
7. Varškė ir varškės gaminiai turi atitikti Varškės ir varškės gaminių kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 488 „Dėl Varškės ir varškės gaminių kokybės reikalavimų patvirtinimo“.
8. Sūriai turi atitikti Sūrių kokybės reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 3D-335 „Dėl Sūrių kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų, susijusių su privalomaisiais kokybės reikalavimais, pakeitimo“, nustatytus reikalavimus.
9. Lydyti sūriai turi atitikti lydytų sūrių kokybės reikalavimus, išdėstyti Lydytų sūrių techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1999 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. 210 „Dėl privalomųjų kokybės reikalavimų patvirtinimo“.

